

No: 2011/52**Tarih:** 15.11.2011

Konu: *Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Yönetmeliği, Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Rapor Değerlendirme Komisyonlarının Oluşturulması ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik 31.10.2011 tarih ve 28101 sayılı Resmi Gazete’de yayımlandı.*

Özet: *Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte yer alan düzenlemelere ilişkin açıklamalar bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.*

Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikle getirilen yeni düzenlemeler aşağıdaki şekilde özetlemek mümkün görünmektedir.

1. Yönetmeliğin, Vergi incelemelerinin yürütülmesi başlıklı 4 maddesine eklenen 2 nci fıkrasında risk analizi neticesinde riskli bulunmaması, ihbar veya şikâyet olmaması halinde dahi mükelleflerin incelemeye alınabileceği belirtilmiştir.

2. Aynı yönetmeliğin 5 inci maddesinde, vergi incelemelerinde uyulacak temel ilkelere ilk kez yer verilmiş olup, bu ilkelerden bazıları şöyledir:

a) Yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğini, mükellefin hak ve hukukunu da gözetmek suretiyle denetlemek.

b) Kanun hükümlerini uygularken kamu hak ve hukukunun korunmasında gerekli özeni göstermek.

c) Mükelleflere ve diğer şahıslara karşı nazik, ölçülü ve mesleki saygınlığın gerektirdiği şekilde tutarlı davranmak.

ç) Mensubu oldukları kurumun amaçlarına ve misyonuna uygun davranmak, mesleğin gerektirdiği itibar ve güvene layık olunduğunu davranışlarıyla da göstermek.

d) Görevin yerine getirilmesinde sürekli gelişimi, saydamlığı, tarafsızlığı, dürüstlüğü, kamu yararını gözetmeyi, hesap verilebilirliği ve öngörülebilirliği esas almak.

e) Tüm eylem ve işlemlerde yasallık, adalet ve dürüstlük ilkeleri doğrultusunda hareket etmek, tarafsızlıklarını engelleyecek herhangi bir etkiye izin vermemek.

f) Amacın, ödenmesi gereken vergi tutarını doğru olarak tespit etmek olduğunu daima göz önünde bulundurmak ve bu çerçevede inceleme sonucunda, gerekmesi halinde, mükellef lehine düzeltmelerin de yapılmasını sağlamak.

g) Görevlerini, unvanlarını ve yetkilerini kullanarak kendileri, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamamak.

3. Yönetmelikte birinci sınıf tüccarlar (Bilanço esasına göre defter tutanlar), vergi incelemesine tabi tutulma bakımından yıllık iş hacimleri, aktif ve öz sermaye büyüklükleri esas alınarak aşağıdaki şekilde gruplara ayrılmıştır:

a) Birinci Grup (Büyük Ölçekli Mükellef):

- ✓ Yıllık iş hacmi 21.500.000 TL, aktif büyüklüğü 20.000.000 TL veya öz sermaye büyüklüğü 8.000.000 TL'nin üzerinde olanlar ile
- ✓ Bu tutarlarla sınırlı olmaksızın
- ✓ Bankalar,
- ✓ Sigorta şirketleri,
- ✓ Finansal kiralama şirketleri,
- ✓ Faktoring ve finansman şirketleri,
- ✓ Sermaye piyasası kurumları ile bireysel emeklilik veya sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak veya 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda yer alan faaliyet konularından en az birini yürütmek üzere kurulan kuruluşlar ve finansal holding şirketler,

Büyük Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlığı, Organize Vergi Kaçakçılığı ile Mücadele Grup Başkanlığı, Örtülü Sermaye, Transfer Fiyatlandırması ve Yurtdışı Kazançlar Grup Başkanlığı Vergi Müfettişleri tarafından incelenecektir.

b) İkinci Grup (Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler): Yukarıda (a), belirtilenlerin dışında kalan mükellefler olarak tanımlanmış olup, bu mükellefler Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlığı Vergi Müfettişleri tarafından incelenecektir.

Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte; vergi incelemesine yetkili olanlar tarafından uyulması gereken usuller;

- ✓ İşe başlama ve incelemeye hazırlık,
- ✓ İnceleme dosyası,
- ✓ İncelemeye başlama,
- ✓ Kimlik ibrazı,
- ✓ İncelemeye başlama tutanağının muhteviyatı,
- ✓ Defter ve belgelerin alınması,
- ✓ İncelemenin yapılacağı yer,
- ✓ Çalışma saatleri,
- ✓ Vergi mahremiyetinin korunması, başlıkları ile ayrıntılı olarak yer almaktadır.

Eski yönetmelikte yer alan diğer hususlar esas itibarıyla yeni yönetmelikle de muhafaza edilmekte olup, bu hususlardan bazıları aşağıdaki gibidir.

- ✓ Vergi incelemesine, incelemeye tabi olan nezdinde düzenlenecek “İncelemeye Başlama Tutanağı” ile başlanır. Düzenlenen tutanağın bir örneği nezdinde inceleme yapılabilecek şekilde teslim edilir.

- ✓ İncelemeye başlama tarihi, mükellefin tutanağı imzaladığı tarihtir. Tutanakta mükellefin imzasının bulunmaması halinde tutanağın vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarih incelemeye başlama tarihi olarak kabul edilir.
- ✓ Mükelleflerin defter ve belgeleri yazılı olarak istenir ve tutanakla teslim alınır. Yazıda, ibraz edilecek defter ve belgeler ile ibraz süresi, yeri ve ibraz edilmemesi halinde uygulanacak müeyyidelere yer verilir.
- ✓ Vergi incelemeleri esas itibarıyla incelemeye tabi olanın iş yerinde yapılır. İş yerinin müsait olmaması, ölüm, işin terk edilmesi gibi zaruri sebeplerle incelemenin iş yerinde yapılması imkânsız olur veya mükellef ve vergi sorumluları isterlerse inceleme dairede yapılabilir.
- ✓ Vergi incelemesinin mükellefin işyerinde yapılması halinde, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, nezdinde inceleme yapılanın izni olmaksızın resmi çalışma saatleri dışında inceleme yapamazlar.
- ✓ Mükellefin defter ve belgeleri, ilgili rapor değerlendirme komisyonunun rapora ilişkin nihai değerlendirmesinin incelemeyi yapana iletildiği tarihten itibaren en geç on beş gün içerisinde bir tutanak ile iade edilir.
- ✓ İncelemeler mümkün olan en kısa sürede tamamlanır. İncelemeye başlanıldığı tarihten itibaren, **tam inceleme** yapılması halinde **en fazla bir yıl**, **sınırlı inceleme** yapılması halinde ise **en fazla altı ay** içinde incelemenin bitirilmesi esastır.
- ✓ İnceleme, neticesi alınmamış hesap dönemi de dahil olmak üzere, tarh zamanaşımı süresi sonuna kadar her zaman yapılabilir. Evvelce inceleme yapılmış veya matrahın re'sen takdir edilmiş olması yeniden inceleme yapılmasına ve gerekirse tarhiyatın ikmaline mani değildir.

Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik metni EK:1'de, Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Yönetmeliği EK:2'de ve Rapor Değerlendirme Komisyonlarının Oluşturulması ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik EK:3'de yer almaktadır.

Saygılarımızla.

ERK Denetim ve Yeminli Mali Müşavirlik

Hizmetleri Ltd. Şti.

Mehmet ERKAN

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ayrıntılı açıklamalar için bu sirkülerde yer alan ilgili mevzuata veya görüş için ERK YMM'ye başvurulmasında yarar bulunmaktadır.

YÖNETMELİK

Maliye Bakanlığından:

**VERGİ İNCELEMELERİNDE UYULACAK USUL VE
ESASLAR HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı vergi incelemelerinde uyulacak usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 140 ıncı maddesi ile 13/12/1983 tarihli ve 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 20 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Aktif büyüklük: Hesap dönemi sonundaki bilançonun aktif toplamını,
- b) Bakanlık: Maliye Bakanlığını,
- c) Başkanlık: Vergi Denetim Kurulu Başkanlığını,
- ç) Büyük ölçekli mükellefler: 24 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen mükellefler ile Bakanlık tarafından belirlenen hadleri aşan diğer mükellefleri,
- d) Grup Başkanlığı: Uygun görülen yerlerde Bakan onayı ile kurulan Başkanlığa bağlı Grup Başkanlıklarını,
- e) İnceleme ve denetim birimi: Vergi Denetim Kurulu Başkanlığını, Gelir İdaresi Başkanlığını, Vergi Dairesi Başkanlıklarını, Vergi Dairesi Başkanlığı kurulmayan yerlerde Defterdarlıkları,
- f) Küçük ve orta ölçekli mükellefler: Büyük ölçekli mükellefler dışında kalan mükellefleri,
- g) Öz sermaye büyüklüğü: Hesap dönemi sonundaki bilançonun pasif tablosunda yer alan öz kaynaklar toplamını,
- ğ) Sınırlı inceleme: Tam inceleme dışında kalan vergi incelemesini,
- h) Tam inceleme: Bir mükellef hakkında, bir veya birden fazla vergi türü itibarıyla bir veya daha fazla vergilendirme dönemine ilişkin her türlü iş ve işlemlerinin bütün matrah unsurlarını içerecek şekilde, yapılan vergi incelemesini,
- ı) Vergi inceleme raporu: Vergi incelemeleri sonucunda düzenlenen raporu,
- i) Vergi incelemesi: İnceleme yapmaya yetkili olanlar tarafından, ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlamak amacıyla yapılan faaliyeti,
- j) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar: 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 135 inci maddesinde sayılan yetkilileri,
- k) Vergi Müfettişı: Vergi Başmüfettişini, Vergi Müfettişini ve Vergi Müfettiş Yardımcısını,
- l) Yıllık iş hacmi: Hesap dönemi sonundaki gelir tablosunda yer alan net satışlar tutarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Vergi incelemelerinin yürütülmesi

MADDE 4 – (1) Vergi incelemeleri, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca, bu Yönetmelikte belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yerine getirilir.

(2) Risk analizi neticesinde riskli bulunmaması, ihbar veya şikâyet olmaması halinde dahi mükellefler incelemeye alınabilir.

Vergi incelemelerinde uyulacak temel ilkeler

MADDE 5 – (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, vergi incelemelerini yürütürken, aşağıda yer alan temel ilkelere uyarlar:

- a) Yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğini, mükellefin hak ve hukukunu da gözetmek suretiyle denetlemek.
- b) Kanun hükümlerini uygularken kamu hak ve hukukunun korunmasında gerekli özeni göstermek.

c) Mükelleflere ve diğer şahıslara karşı nazik, ölçülü ve mesleki saygınlığın gerektirdiği şekilde tutarlı davranmak.

ç) Mensubu oldukları kurumun amaçlarına ve misyonuna uygun davranmak, mesleğin gerektirdiği itibar ve güvene layık olunduğunu davranışlarıyla da göstermek.

d) Görevin yerine getirilmesinde sürekli gelişimi, saydamlığı, tarafsızlığı, dürüstlüğü, kamu yararını gözetmeyi, hesap verilebilirliği ve öngörülebilirliği esas almak.

e) Tüm eylem ve işlemlerde yasallık, adalet ve dürüstlük ilkeleri doğrultusunda hareket etmek, tarafsızlıklarını engelleyecek herhangi bir etkiye izin vermemek.

f) Amacın, ödenmesi gereken vergi tutarını doğru olarak tespit etmek olduğunu daima göz önünde bulundurmak ve bu çerçevede inceleme sonucunda, gerekmesi halinde, mükellef lehine düzeltmelerin de yapılmasını sağlamak.

g) Görevlerini, unvanlarını ve yetkilerini kullanarak kendileri, yakınları veya üçüncü kişiler lehine menfaat sağlamamak.

ğ) Başkanlıkça belirlenen diğer ilke ve standartlara da bağlı kalmak.

Vergi inceleme görevinin verilmesi

MADDE 6– (1) Vergi inceleme görevi yazı ile verilir. İnceleme görevi yazılarında; nezdinde inceleme yapılacak kişilere ve konulara ilişkin bilgilere, incelemenin türüne, gerekçesine, dönemine ve süresine ilişkin hususlara yer verilir.

(2) İnceleme, bir veya birden fazla vergi türüne ilişkin olarak yaptırılabilir. İnceleme görevini verenler, tam veya sınırlı inceleme olarak yapmış oldukları görevlendirmenin mahiyetini değiştirmeye yetkilidir. İncelemenin mahiyetinin değiştirilme nedeni, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar tarafından, nezdinde inceleme yapıldığı bildirilir.

(3) Yürütülmekte olan incelemeler sırasında, görevlendirme yazısında yer alan inceleme konusu veya döneminden farklı bir konu veya döneme ilişkin eleştiriyi gerektiren hususların tespiti durumunda, incelemeyi yapanın yazılı talebi üzerine bu konu veya dönemle ilgili olarak da görevlendirme yapılabilir. Görevlendirme yazısında yer alan inceleme konusuna giren tespitlerin, bu yazıda yer almayan farklı vergi türlerine ilişkin olarak da rapor yazılmasını gerektirmesi durumunda, bu husus yeni bir görevlendirme gerektirmez.

(4) Yürütülmekte olan incelemeler sırasında farklı bir mükellef nezdinde inceleme yapılma ihtiyacı duyulduğunda durum gerekçeleri ile birlikte bağlı olunan birime bildirilir.

(5) Başkanlık, belirlenen inceleme hedeflerini gerçekleştirmek maksadıyla, Vergi Müfettişlerinin iş yoğunluğunu da göz önünde bulundurarak, yapılan işin mahiyetini değiştirebileceği gibi, Vergi Müfettişleri tarafından aynı anda yürütülecek inceleme görevi sayısını artırabilir, incelemenin münferit veya ekip halinde yürütülmesine karar verebilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Vergi İncelemesine Yetkili Olanlar Tarafından Uyulması Gereken Usuller

İşe başlama ve incelemeye hazırlık

MADDE 7– (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, inceleme görevinin verilmesinden itibaren en geç on gün içinde işe başlarlar. Bu süre içinde işe başlanılamaması halinde durum gerekçeli bir yazı ile bağlı bulunulan birime bildirilir. İlgili birim, işe başlanılamamasını haklı kılan bir mazeretin varlığı halinde en fazla on gün ilave süre verebileceği gibi inceleme görevini başka bir inceleme elemanına da verebilir.

(2) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar tarafından mükellefin kendisine veya bulunduğu sektöre yönelik olarak yapılan her türlü araştırma, inceleme, bilgi isteme ve yazışma gibi faaliyetler işe başlandığını gösterir.

(3) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, incelemeye başlamadan önce, nezdinde inceleme yapacakları kişilere ve konulara ilişkin olarak görev yazısı ekinde verilen belgeler ile ilgililerin vergi dairesindeki dosyalarını tetkik ederler. Ayrıca, gerekirse harici araştırmalar da yapmak suretiyle bunların faaliyetleri, iş ve iş kolları ile çalışma şekilleri hakkında bilgi edinirler.

İnceleme dosyası

MADDE 8– (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, işe başlama ve incelemeye hazırlık evresi dâhil, inceleme görevi sırasında tespit ettikleri hususları ihtiva eden bir inceleme dosyası oluştururlar.

(2) İnceleme dosyasında; görevlendirme yazısı, işe başlama ve incelemeye hazırlık evresinde tespit edilen hususlar, mükellefin vergi incelemesi kapsamında incelenen hesapları, harici olarak yapılan araştırmalarda tespit edilen konular, mevzuata aykırı işlemleri, bulunan matrah farkı, vergi farkı ve bunların hesaplanma yöntemlerine ilişkin bilgiler ile bu kapsamda yapılan yazışmalar, düzenlenen tutanaklar ve ilgili diğer belgeler yer alır.

(3) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca görevin devredilmesi gerektiği durumlarda inceleme dosyası da devredilir.

(4) İnceleme dosyasında yer alacak bilgilerin kısmen veya tamamen elektronik ortamda tutulması mümkündür.

(5) İnceleme dosyası, ilgili rapor değerlendirme komisyonunun rapora ilişkin nihai değerlendirmesinin incelemeyi yapana ileildiği tarihi takip eden 15 gün içerisinde ilgili inceleme ve denetim birimine iletilir.

İncelemeye başlama

MADDE 9 – (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, inceleme görevinin verilmesinden itibaren en geç otuz gün içinde incelemeye başlarlar. Bu süre içinde incelemeye başlanılamaması halinde durum gerekçeli bir yazı ile bağlı bulunulan birime bildirilir. İlgili birim, incelemeye başlanılamamasını haklı kılan bir mazeretin varlığı halinde en fazla on beş gün ilave süre verebileceği gibi inceleme görevini başka bir inceleme elemanına da verebilir.

(2) Vergi incelemesine, incelemeye tabi olan nezdinde düzenlenecek “İncelemeye Başlama Tutanağı” ile başlanır. Düzenlenen tutanağın bir örneği nezdinde inceleme yapılanı teslim edilir. Tutanağın bir örneği vergi incelemesi yapmaya yetkili olanın bağlı bulunduğu inceleme ve denetim birimine, bir örneği ise mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine gönderilir.

(3) İncelemeye başlama tarihi, mükellefin tutanağı imzaladığı tarihtir. Tutanakta mükellefin imzasının bulunmaması halinde tutanağın vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarih incelemeye başlama tarihi olarak kabul edilir; bu durumda incelemeye başlama tutanağının bir örneği ayrıca mükellefin bilinen adresine vergi dairesince gönderilir.

(4) Ölüm, gaiplik, işin veya memleketin terki gibi nedenlerle, nezdinde inceleme yapılacak olanla temas kurulamaması veya ilgili ile temas kurulmasına rağmen verilen sürede defter ve belgelerin ibraz edilmemesi, incelemeye başlama tutanağının imzadan imtina edilmesi gibi hallerde inceleme, ilgilinin vergi dairesindeki dosyasında yer alan belgeler ve diğer kaynaklardan elde edilen her türlü bilgi ve belgeler ile varsa Başkanlığın risk analizi sonuçlarına dayalı olarak yürütülür.

(5) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun aramaya ilişkin hükümleri saklıdır.

(6) Vergi incelemesine başlanılmasına ilişkin diğer hususlar, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanların bağlı oldukları birimler tarafından belirlenir.

Kimlik ibrazı

MADDE 10– (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, incelemeye başlamadan önce memuriyet sıfatlarını belirterek, vergi incelemesi yapmaya yetkili olduklarına dair kimliği nezdinde inceleme yapılanı ve diğer ilgililere gösterirler.

İncelemeye başlama tutanağının muhteviyatı

MADDE 11 – (1) İncelemeye başlama tutanağında asgari aşağıda yazılı hususlara yer verilir:

- a) Nezdinde inceleme yapılanın kimlik bilgileri, unvanı, adresi ve faaliyet konusu,
- b) İncelemenin türü (tam/sınırlı inceleme),
- c) İncelemeye alınma gerekçesi,
- ç) İncelemenin konusu,
- d) İnceleme dönemi,
- e) İnceleme dairede yapılacaksa buna ilişkin nezdinde inceleme yapılanın muvafakati,
- f) Tutanağın düzenlenme yeri ve tarihi, inceleme elemanının ve hazır bulunması halinde mükellefin veya temsile yetkili olan kişilerin imzası,
- g) Mükelleflerin incelemeyle ilgili hak ve yükümlülükleri hakkında bilgi.

Defter ve belgelerin alınması

MADDE 12– (1) Mükelleflerin defter ve belgeleri yazılı olarak istenir ve tutanakla teslim alınır. Yazıda, ibraz edilecek defter ve belgeler ile ibraz süresi ve yeri, ibraz edilmemesi halinde uygulanacak müeyyidelerle yer verilir.

(2) Mükellefin yazıya gerek kalmaksızın defter ve belgelerini ibrazı üzerine defter ve belgeler, tutanak düzenlenmek suretiyle alınır.

(3) Tutanakta, teslim alınan defter ve belgelerin mahiyeti ile teslim eden ve alan kişilerin kimlik bilgileri ve imzalarına yer verilir.

(4) Mükellefler, Bakanlığın elektronik olarak tutulmasına izin verdiği defter ve belgeleri elektronik ortamda ibraz edebilirler.

(5) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun aramaya ilişkin hükümleri saklıdır.

İncelemenin yapılacağı yer

MADDE 13 – (1) Vergi incelemeleri esas itibarıyla incelemeye tabi olanın iş yerinde yapılır.

(2) İş yerinin müsait olmaması, ölüm, işin terk edilmesi gibi zaruri sebeplerle incelemenin iş yerinde yapılması imkânsız olur veya mükellef ve vergi sorumluları isterlerse inceleme dairede yapılabilir. Bu takdirde incelemeye tabi olanın defter ve belgelerini daireye getirmesi kendisinden yazılı olarak istenir.

(3) İncelemenin dairede yapılması halinde istenilen defter veya belgeleri belli edilen zamanda mazeretsiz olarak getirmeyenler, bunları ibraz etmemiş sayılırlar. Haklı bir mazeret gösterenlere, defter ve belgelerini daireye getirmeleri için uygun bir süre verilir.

Çalışma saatleri

MADDE 14– (1) Vergi incelemesinin mükellefin işyerinde yapılması halinde, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, nezdinde inceleme yapılanın izni olmaksızın resmi çalışma saatleri dışında inceleme yapamazlar.

(2) Tutanak düzenlenmesi ve inceleme ile ilgili emniyet tedbirlerinin alınması gerektiği hallerde, bu işlemler resmi çalışma saatleri dışında da yapılabilir. Bu hallerde, işyerindeki faaliyetlerin sekteye uğratılmaması için gerekli tedbirler alınır.

Vergi mahremiyetinin korunması

MADDE 15– (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, görevleri dolayısıyla, mükellefin ve mükellefle ilgili kimselerin şahıslarına, muamele ve hesap durumlarına, işlerine, işletmelerine, servetlerine veya mesleklerine ilişkin olarak öğrendikleri sırları veya gizli kalması gerekli diğer hususları ifşa edemezler ve kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar. Bu yasak, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar görevlerinden ayrılışları dahi devam eder.

İnceleme tutanakları

MADDE 16– (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, inceleme esnasında gerekli görülen hallerde, vergilendirme ile ilgili olayları ve hesap durumlarını ayrıca tutanaklar ile tespit ve tevsik edebilirler.

(2) İlgililerin itiraz ve mülahazaları varsa bunlar da tutanağa geçirilir. Tutanaklarda incelemeyi yapanın kanaatini belirten yorum, hüküm ve ifadeler yer verilmez.

(3) Düzenlenen tutanakların birer nüshasının tutanakları imza edenlere verilmesi zorunludur.

(4) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, ilgilileri tutanakları imzalamaları için zorlayamazlar. İlgililer tutanakları imzalamaktan çekindikleri takdirde tutanakta bahis konusu edilen olaylar ve hesap durumlarını ihtiva eden defter ve belgeler, nezdinde inceleme yapıldan rızasına bakılmaksızın alınır ve inceleme neticesinde tarh edilen vergiler ve kesilen cezalar kesinleşinceye kadar geri verilmez. İlgililer her zaman bu tutanakları imzalayarak defter ve belgeleri geri alabilirler.

(5) Suç delili olan defter ve belgeler mükellefin rızasına bakılmaksızın alıkonulur.

(6) Alıkonulan defter ve belgeler yazı ile mükellefin bağlı bulunduğu vergi dairesine gönderilerek muhafazası sağlanır. Vergi dairesi, kendisine gönderilen defter ve belgelerin muhafazası için gerekli tedbirleri alır.

İnceleme tutanaklarında yer alacak unsurlar

MADDE 17 – (1) Vergi incelemesi ile ilgili düzenlenecek tutanaklarda;

a) Tutanağın düzenlenme yeri ve tarihi,

b) İlgililerin adı, soyadı ve unvanları, vergi kimlik numaraları ile imzaları,

c) Vergilendirme ile ilgili olaylar ve/veya hesap durumları,

ç) Varsa, ilgililerin itiraz ve mülahazaları ile ibraz ettikleri özelgeleri,

d) Tutanakta belirtilen hususların ilgililer tarafından okunduğunu ve doğruluğunun anlaşıldığını belirten ifade,

e) Nezdinde inceleme yapılan mükellefe, tutanakta yer alan hususların vergi kanunları karşısında yapılması muhtemel işlemler bakımından ispatlama vasıtası olduğunun, tutanağın düzenlenmesinden önce bildirildiği hususu, yer alır.

Raporların mevzuata uygun olması

MADDE 18– (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, vergi kanunlarıyla ilgili kararname, tüzük, yönetmelik, genel tebliğ ve sirkülere aykırı vergi inceleme raporu düzenleyemezler.

(2) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, inceleme sırasında, vergi kanunlarıyla ilgili kararname, tüzük, yönetmelik, genel tebliğ ve sirkülerin vergi kanunlarına aykırı olduğu kanaatine varırlarsa, bu hususu bağlı oldukları birim aracılığıyla Gelir İdaresi Başkanlığına bir rapor ile bildirirler.

(3) Gelir İdaresi Başkanlığı, en geç yirmi iş günü içerisinde görüşünü ilgili birime yazılı olarak bildirir.

Vergi inceleme raporlarının düzenlenmesi

MADDE 19 – (1) Vergi inceleme raporları, vergi türü ve dönemi itibarıyla ayrı ayrı düzenlenir. Vergilendirme dönemi bir yıldan daha kısa olan vergilere ilişkin vergi inceleme raporları, her bir döneme ilişkin matrah ve/veya vergi farkları ayrı ayrı gösterilmek suretiyle ve takvim yılı aşılacak koşuluyla tek bir rapor olarak düzenlenebilir.

(2) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca kendilerine verilmiş vergi inceleme görevleri ile ilgili olarak tespit edilen ve birden fazla vergi türünde eleştiri gerektiren hususlara ilişkin raporlar ayrı ayrı düzenlenir.

(3) Tarhiyat önerisi içeren vergi inceleme raporları; giriş, usul incelemeleri, hesap incelemeleri, eleştirilen hususlar ile sonuç bölümlerinden oluşur. Mükellefin inceleme esnasında ileri sürdüğü hususlar ve buna ilişkin değerlendirmelere eleştirilen hususlar bölümünde yer verilir. Mükellef hakkında tarh edilmesi önerilen vergi ve ceza tutarları, herhangi bir tereddüde yer vermeyecek açıklıkta ve anlaşılır bir şekilde vergi inceleme raporlarının sonuç bölümünde gösterilir.

(4) Vergi kanunlarına göre yapılan incelemeler sonunda eleştiriye gerektiren bir hususa rastlanmaması halinde bu durum, incelemeyi yapan tarafından düzenlenecek bir rapor ile nezdinde inceleme yapıldığı bildirilir.

(5) Vergi inceleme raporları, Başkanlığın bilgi işlem sistemi ile uyumlu olacak şekilde düzenlenir ve bir örneği

elektronik ortamda Başkanlığa gönderilir.

Vergi inceleme raporlarının ilgili komisyona gönderilmesi

MADDE 20– (1) Vergi Müfettişleri tarafından düzenlenen vergi inceleme raporları, ilgili rapor değerlendirme komisyonuna, bağlı olunan grup veya ekip başkanlığı aracılığıyla; Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonuna gönderilmesi gereken vergi inceleme raporları ise söz konusu Komisyona iletilmek üzere ilgili Grup Başkanlığı tarafından Başkanlığa gönderilir. Raporların elektronik ortamda gönderilmesi halinde durum rapor değerlendirme komisyonu tarafından bir tutanakla tespit olunur.

(2) Vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlar tarafından düzenlenen vergi inceleme raporları, Gelir İdaresi Başkanlığı merkez ve taşra birimlerinde oluşturulacak rapor değerlendirme komisyonlarına gönderilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Vergi İncelemesinde Süre

İncelemenin tamamlanması

MADDE 21– (1) Vergi inceleme raporlarının, rapor değerlendirme komisyonlarına intikal ettirilmek üzere ilgili inceleme ve denetim birimine teslim edildiği tarih, incelemenin tamamlandığı tarih olarak kabul edilir.

(2) Ancak, incelemenin tamamlanmış olması, ilgili rapor değerlendirme komisyonu kararına göre raporun düzeltilmesine mani değildir.

Defter ve belgelerin iadesi

MADDE 22 – (1) Mükellefin defter ve belgeleri, ilgili rapor değerlendirme komisyonunun rapora ilişkin nihai değerlendirmesinin incelemeyi yapana iletilindiği tarihten itibaren en geç on beş gün içerisinde bir tutanak ile iade edilir.

(2) 16 ncı maddenin dört, beş ve altıncı fıkrası hükümleri saklıdır.

İnceleme süresi

MADDE 23– (1) İncelemeler mümkün olan en kısa sürede tamamlanır. İncelemeye başlanıldığı tarihten itibaren, tam inceleme yapılması halinde en fazla bir yıl, sınırlı inceleme yapılması halinde ise en fazla altı ay içinde incelemenin bitirilmesi esastır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen süreler içerisinde incelemenin bitirilemeyeceğinin anlaşılması halinde, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar, gerekçeli bir yazı ile bağlı oldukları birimden, inceleme süresinin bitiminden en geç on gün önce, ek süre talep edebilirler.

(3) Ek süre talebi ilgili birim tarafından değerlendirildikten sonra altı ayı geçmemek üzere ek süre verilebilir. Bu durumda, incelemenin bitirilememe nedeni ilgili birim tarafından nezdinde inceleme yapılmaya yazılı olarak bildirilir.

(4) İlgili birimler, incelemenin zamanında bitirilmesini sağlayacak gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(5) İnceleme görevinin başka bir inceleme elemanına devredilmesi gerektiği hallerde, inceleme kalan süre içinde tamamlanır.

(6) Sınırlı incelemenin, sonradan ortaya çıkan durumlar nedeniyle tam incelemeye dönüşmesi halinde, inceleme süresi sınırlı incelemeye başlanılan tarih itibarıyla hesaplanır.

(7) Ek süre dahil olmak üzere, süresinde herhangi bir vergi inceleme raporu düzenlenmemesi halinde durum, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar tarafından gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak bağlı oldukları birime bildirilir. İlgili inceleme ve denetim birimi, incelemeyi bitiremeyen inceleme elemanı hakkında disiplin hükümlerini uygulayabilir.

(8) İnceleme, neticesi alınmamış hesap dönemi de dahil olmak üzere, tarh zamanaşımı süresi sonuna kadar her zaman yapılabilir. Evvelce inceleme yapılmış veya matrahın re'sen takdir edilmiş olması yeniden inceleme yapılmasına ve gerekirse tarhiyatın ikmaline mani değildir.

(9) 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 17 nci maddesi ile 15/3/2007 tarihli ve 5604 sayılı Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun hükümleri saklıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Birinci Sınıf Tüccarların Gruplara Ayrılması ve İncelemelerin Yürütülmesi

Birinci sınıf tüccarların gruplara ayrılması

MADDE 24 – (1) Birinci sınıf tüccarlar, vergi incelemesine tabi tutulma bakımından yıllık iş hacimleri, aktif ve öz sermaye büyüklükleri esas alınarak aşağıdaki şekilde gruplara ayrılır:

a) Birinci Grup: Yıllık iş hacmi 21.500.000 TL, aktif büyüklüğü 20.000.000 TL veya öz sermaye büyüklüğü 8.000.000 TL'nin üzerinde olanlar ile bu tutarlara bakılmaksızın bankalar, sigorta şirketleri, finansal kiralama şirketleri, faktoring ve finansman şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile bireysel emeklilik veya sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmak veya 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda yer alan faaliyet konularından en az birini yürütmek üzere kurulan kuruluşlar ve finansal holding şirketleri.

b) İkinci Grup: (a) bendinde belirtilenlerin dışında kalanlar.

(2) Birinci fıkrada yer alan tutarlar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle yeniden tespit edilir. Bu şekilde hesaplanan tutarların %5'ini aşmayan kesirler dikkate alınmaz. Bakanlık, bu şekilde tespit edilen tutarları %50'sine kadar artırmaya veya indirmeye yetkilidir.

Vergi incelemelerinin yürütülmesi

MADDE 25 – (1) Büyük ölçekli mükellefler, 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 20 nci maddesinin ikinci fıkrasının (b), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan Grup Başkanlıklarında görev yapan Vergi Müfettişleri tarafından incelenir.

(2) Küçük ve orta ölçekli mükellefler, 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 20 nci maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan Grup Başkanlıklarında görev yapan Vergi Müfettişleri tarafından incelenir. Başkanlık, küçük ve orta ölçekli mükelleflerin incelenmesi görevini, anılan fıkranın (b), (c) ve (ç) bentlerinde yer alan Grup Başkanlıklarında görev yapan Vergi Müfettişlerine de verebilir.

(3) İlgili inceleme ve denetim birimi, iş yükünün fonksiyonel dağılımı, denetim gücünün etkin ve verimli kullanılması ile vergi incelemelerinde koordinasyonun ve etkinliğin sağlanması amacıyla, 24 üncü maddede yer alan gruplandırma dışında veraset ve intikal vergisi, tasfiye, iade ve mahsup, kaynak kullanımını destekleme fonu ile diğer incelemelerin dağılımına ilişkin hadler tespit etmeye, yapılan teftiş, soruşturma, inceleme ve denetimler sırasında ortaya çıkan vergi inceleme taleplerinin, bu hadlere bağlı kalmaksızın yürütülmesine, karşıt incelemelerin yapılmasına ve incelemelere ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yetki

MADDE 26 – (1) Bu Yönetmelikte yer alan usul ve esaslara aykırılık teşkil etmemek kaydıyla yürütülecek vergi incelemelerinde uyulacak diğer usul ve esaslar, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanların bağlı oldukları inceleme ve denetim birimleri tarafından belirlenir.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 27 – (1) Maliye Bakanlığınca yapılmış olan diğer düzenlemelerin bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hükümleri uygulanmaz.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 28 – (1) 31/12/2010 tarihli ve 27802 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Vergi İncelemelerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, Vergi İnceleme ve Denetim Planının Hazırlanması, Uygulanması ve Sonuçlarının İzlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile Vergi İnceleme ve Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Birinci sınıf tüccarların ilk defa gruplara ayrılması

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Birinci sınıf tüccarların, 24 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen hadlere göre ilk defa gruplara ayrılmasında, 2010 hesap dönemi sonundaki, kendisine özel hesap dönemi tayin edilenlerde ise 2010 yılı içinde biten hesap dönemi sonundaki, bilanço ve gelir tablolarında yer alan iş hacimleri, aktif ve öz sermaye büyüklükleri esas alınır.

Yürürlük

MADDE 29 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

Maliye Bakanlığından:

TARHİYAT ÖNCESİ UZLAŞMA YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelik, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununda yer alan tarhiyat öncesi uzlaşmaya ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

Kapsam

MADDE 2– (1) Bu Yönetmeliğin kapsamına, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca yapılan vergi incelemelerine dayanılarak tarh edilecek ve Bakanlık Vergi Dairelerinin tarha yetkili olduğu bütün vergi, resim ve harçlar ile bunlara ilişkin olarak kesilecek vergi ziyai cezası, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları (Kanunun 344 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca vergi ziyai cezası kesilen tarhiyata ilişkin vergi ve ceza hariç) girer.

Hukuki dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, Kanunun Ek 11 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakan: Maliye Bakanını,
- b) Bakanlık: Maliye Bakanlığını,
- c) Başkanlık: Vergi Denetim Kurulu Başkanlığını,
- ç) Ceza: Kanunun 344 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre kesilenler dışında kalan vergi ziyai cezasını, usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezasını,
- d) Grup Başkanlığı: Uygun görülen yerlerde Bakan onayı ile kurulan Başkanlığa bağlı Grup Başkanlıklarını,
- e) Kanun: 213 sayılı Vergi Usul Kanununu,
- f) Komisyon: Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Komisyonunu,
- g) Mükellef: Kendisine vergi borcu terettüp eden gerçek veya tüzel kişilerle sorumluları, müteselsil sorumluları,
- ğ) Uzlaşma: Tarhiyat Öncesi Uzlaşmayı,
- h) Vergi: Kanun kapsamına giren ve Bakanlık Vergi Dairelerinin tarha yetkili olduğu vergi, resim ve harçları ve bunlara bağlı fonları,
- ı) Vergi Dairesi: Vergi dairesi müdürlüklerini ve bağlı vergi dairesi konumundaki mal müdürlüklerini,
- i) Vergi incelemesi: İnceleme yapmaya yetkili olanlar tarafından, ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlamak amacıyla yapılan faaliyeti,
- j) Vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlar: Mahallin en büyük mal memurunu (Vergi Dairesi Başkanını, Vergi Dairesi Başkanlığı kurulmayan yerlerde Defterdarı), Gelir İdaresi Başkanlığının merkez ve taşra teşkilatında müdür kadrolarında görev yapanlar ile vergi dairesi müdürlerini,
- k) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar: Kanunun 135 inci maddesinde sayılan yetkilileri,
- l) Vergi Müfettişı: Vergi Başmüfettişini, Vergi Müfettişini ve Vergi Müfettiş Yardımcısını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Komisyonların Oluşumu

Vergi Müfettişlerince yapılacak vergi incelemelerinde komisyonların oluşumu

MADDE 5 – (1) Vergi Müfettişlerince, Grup Başkanlıkları bulunan yerlerde yapılan vergi incelemeleri için oluşturulacak uzlaşma komisyonu, Başkanlıkça belirlenecek biri başkan olmak üzere üç Vergi Müfettişinden oluşur.

(2) Başkanlık, Grup Başkanlıklarında oluşturulacak uzlaşma komisyonlarında görev alacak Vergi Müfettişlerinin belirlenmesi yetkisini Grup Başkanlıklarına devredebilir.

(3) Grup Başkanlıklarında, gerektiğinde birden fazla komisyon oluşturulabilir.

(4) Vergi Müfettişlerinin geçici çalışma yerlerinde yapılan incelemelerde komisyon; ekip başkanının başkanlığında, başkan dâhil üç Vergi Müfettişinden oluşur. Komisyonun üç Vergi Müfettişinden oluşmasının mümkün olmadığı hallerde komisyon, iki Vergi Müfettişı ile ilgili vergi dairesi müdüründen (bağlı vergi dairelerinde malmüdüğü) oluşur.

(5) İncelemeyi yapanın ekip başkanı olması halinde, komisyona bir başka Vergi Müfettişi seçilir. Komisyon üyelerinden en kıdemli Vergi Müfettişi, komisyon başkanı olur.

(6) İncelemeyi yapanlar bu maddeye göre oluşacak komisyona üye olamazlar. Ancak komisyon toplantısına açıklamalarda bulunmak üzere iştirak edebilirler.

(7) Gerekğinde ekip başkanı, Başkanlıktan komisyona katılmak üzere Vergi Müfettişi talep edebilir.

(8) Ayrıca, incelemenin bir ekip tarafından yapılması halinde, incelemeyi yapan ekip başkanı ve diğer üyeler komisyona üye olamazlar.

İncelemeye yetkili diğer memurlarca yapılacak vergi incelemelerinde komisyonların oluşumu

MADDE 6 – (1) Vergi Dairesi Başkanlığı kurulan yerlerde, incelemeye yetkili diğer memurlarca yapılan vergi incelemelerinde komisyon; Vergi Dairesi Başkanı veya tevkil edeceği grup müdürünün başkanlığında, Vergi Dairesi Başkanı tarafından belirlenen müdürler ve/veya vergi dairesi müdürlerinden oluşur.

(2) Vergi Dairesi Başkanlığı kurulmayan yerlerde, incelemeye yetkili diğer memurlarca yapılan incelemelerde komisyon; Defterdarın veya tevkil edeceği Defterdar Yardımcısının başkanlığında, ilgili vergi dairesi müdürü ile Gelir Müdürlüğü görevini ifa eden müdürden oluşur. İncelemeyi yapanın ilgili vergi dairesi müdürü olması hâlinde Defterdar, ilgili vergi dairesi müdürü yerine bir başka vergi dairesi müdürünü komisyon üyesi olarak belirler.

(3) Bu madde kapsamındaki komisyonlar üç kişiden oluşur.

(4) Gerekğinde yukarıda belirtilen kriterler çerçevesinde birden fazla komisyon oluşturulabilir.

(5) İncelemeyi yapanlar, komisyon üyesi olamazlar. Ancak açıklamalarda bulunmak üzere uzlaşma komisyonu toplantısına iştirak edebilirler.

(6) Komisyon başkan ve üyelerinin herhangi bir nedenle görevlerinin başında bulunamamaları hâlinde, bunlara vekâlet edenler komisyonda görev yaparlar.

(7) Vergi Dairesi Başkanlığı kurulmayan yerlerde incelemeye yetkili diğer memurlarca yapılan incelemelere ilişkin olarak tarhiyat öncesi koordinasyon uzlaşma komisyonları kurulabilir. Bu komisyonların kurulacağı yerler, yetki alanları, kimlerden oluşacağı ve sekreteryâ hizmetlerinin kimler tarafından yürütüleceği Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenir.

Bölgesel uzlaşma komisyonlarının oluşumu

MADDE 7 – (1) Başkanlık, gerek gördüğü hallerde uzlaşmayı bölgesel düzeyde yaptırabilir.

(2) Bölgesel düzeyde yapılacak uzlaşmalarda, komisyon üyeleri Başkanlıkça veya yetki verilmesi halinde ilgili Grup Başkanlığınca belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Uzlaşmanın Yapılması**

Uzlaşma talebi

MADDE 8– (1) Uzlaşma için nezdinde vergi incelemesi yapılan kimsenin bizzat veya noterden alınmış vekâletnameye dayanarak vekili vasıtasıyla (Tüzel kişiler, küçük ve kısıtlılarla, vakıflar ve cemaatler ile tüzel kişiliği olmayan teşekküllerde bunların kanuni temsilcileri marifetiyle) ve yazılı olarak incelemeyi yapana veya bağlı bulunduğu birime yahut ekip Başkanlığına başvurusu şarttır.

(2) Uzlaşma talebinin inceleme tutanağında yer alması, ilgili mercie yapılmış yazılı başvuru yerine geçer.

Uzlaşma talep süresi

MADDE 9 – (1) Nezdinde vergi incelemesi yapılan kimseler, incelemenin başlangıcından, inceleme ile ilgili son tutanağın düzenlenmesine kadar geçen süre içerisinde her zaman uzlaşma talebinde bulunabilirler.

(2) 11 inci maddeye göre vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca yapılacak uzlaşmaya davet hallerinde ise davet yazısının tebliğ tarihinden itibaren en geç 15 gün içerisinde uzlaşma talebinde bulunulabilir.

(3) İncelemenin sonuçlandığı tarihte tarh zamanasının sona ermesine üç aydan az bir zaman kalması halinde mükellefe uzlaşma talebinde bulunup bulunmadığı sorulmaz ve uzlaşma talebinde bulunmaya davet edilmez.

Uzlaşma gününün tespiti

MADDE 10– (1) Vergi incelemesini yapan, mükellefin uzlaşma talebi üzerine, yetkili uzlaşma komisyonu başkanı ile temas kurarak uzlaşma gününü belirler. Belirlenen uzlaşma gün ve saati, bir yazı ile uzlaşma gününden en az 15 gün önce mükellefe bildirilir veya inceleme tutanağına yazılır. Mükellefin istemesi halinde 15 günlük süreye bağlı kalmaksızın daha önceki bir tarih uzlaşma günü olarak belirlenebilir.

(2) Bu Yönetmeliğin 11 inci maddesine göre yapılacak uzlaşmaya davet yazılarında uzlaşma günü de mükellefe bildirilir.

Uzlaşmaya davet

MADDE 11– (1) Harici bilgilere dayanılarak, mükelleflerin bilgisi dışında yapılan vergi incelemelerinde, incelemeyi yapan herhangi bir taahhüt altına girmeksizin mükellefi uzlaşma talebinde bulunmaya davet edebilir.

(2) Uzlaşmaya davet keyfiyeti ile uzlaşma müzakeresinin yapılacağı yer ve tarih, muhatabına yazı ile uzlaşma gününden en az 15 gün önce tebliğ olunur.

(3) İnceleme raporunun bir örneği davet yazısına eklenir.

(4) Tebliğ işleminde, posta ile veya memur vasıtasıyla tebliğ usulü uygulanır. İnceleme yapanın bizzat tebliğ yapması da mümkündür.

Uzlaşma davetine uyulmaması

MADDE 12– (1) Muhatabın bilinen en son adresine uzlaşmaya davet yazısının tebliğ edilememesi veya yazıda bildirilen yer ve tarihte uzlaşma davetine uyulmaması hallerinde uzlaşma konusunda başkaca bir işlem yapılmaz. Uzlaşma temin edilmemiş sayılır.

(2) Bu maddenin uygulanmasında posta ile veya memur vasıtasıyla gönderilen yazının tebliğ edilemeyerek geri gelmesi, tebliğ edilememeyi ifade eder.

(3) Tarhiyat öncesi uzlaşma talebinde bulunan mükellef, tayin edilen uzlaşma gününden önce yazılı olarak vergi inceleme raporunu düzenleyene veya komisyona sekreteryaya hizmeti veren birime bu talebinden vazgeçtiğini bildirebilir. Bu durumda mükellef uzlaşma istememiş gibi işlem tesis edilir.

Tarh edilecek verginin uzlaşma komisyonuna ve mükellefe bildirilmesi

MADDE 13– (1) Yapılan vergi incelemeleri sonucu, uzlaşmaya konu tarh edilecek vergi ve kesilmesi öngörülen ceza miktarı, incelemeyi yapan tarafından düzenlenecek bir raporla uzlaşma gününden en az 15 gün önce yetkili uzlaşma komisyonuna ve ilgiliye bildirilir. Uzlaşma gününün 15 günden önceki bir tarih olarak belirlenmesi halinde inceleme raporu bu tarihten önce mükellefe tebliğ edilir. Gerekğinde bu inceleme raporu, ön rapor şeklinde de düzenlenebilir.

(2) Uzlaşma talebinin işleme konulabilmesi için, incelemeyi yapanın, mükellefin uzlaşma talebi ile birlikte mükellef hakkında düzenleyeceği inceleme raporunu yetkili uzlaşma komisyonuna intikal ettirmesi şarttır.

(3) İnceleme raporu, ilgili mükellef ile komisyona intikal ettirilmeden uzlaşma yapılamaz.

Uzlaşma komisyonunun toplanması

MADDE 14– (1) Uzlaşma komisyonları, üyelerinin tamamının katılması ile toplanırlar ve çoğunlukla karar verirler.

(2) Uzlaşma gün ve saatinde üyelerin tamamının katılmasının mümkün olmadığı hallerde, katılamayan üyenin yerine ilgili merci tarafından yenisi seçilir.

(3) Belirlenen uzlaşma günü bildirildikten sonra mükellefin herhangi bir mücbir sebeple toplantıya katılamayacak olması veya komisyonun herhangi bir nedenle toplanamaması hallerinde uzlaşma görüşmesi ya aynı gün ya da sonradan belirlenerek mükellefe bildirilecek bir başka tarihe ertelenebilir.

Uzlaşma toplantısına katılabilecekler

MADDE 15– (1) Uzlaşma görüşmeleri sırasında mükellef isterse bağlı olduğu meslek odasından bir temsilci ve 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanununa göre kurulan meslek odalarından bir meslek mensubu bulundurabilir. Bu kişiler uzlaşma görüşmelerinde sadece görüş açıklayabilirler, görüşmeler sonucunda düzenlenecek tutanaklara imza atamazlar.

Uzlaşma tutanağının düzenlenmesi

MADDE 16– (1) Belirlenen gün ve saatte mükellef veya vekilinin iştiraki ile toplanan uzlaşma komisyonu konuyu tartışır, uzlaşma sağlandığı takdirde durumu bir tutanakla tespit eder. Bu tutanak, komisyon başkan ve üyeleri ile mükellef veya vekili tarafından imzalanır. Bu tutanağın bir nüshası ilgiliye derhal verilir. Bir nüshası da üç gün içerisinde, rapor ve ekleriyle birlikte ilgili vergi dairesine gönderilir.

(2) Uzlaşma tutanağında;

a) Mükellefin adı soyadı/unvanı ve adresi, bağlı olduğu vergi dairesi ve vergi kimlik numarası veya T.C. kimlik numarası,

b) İncelemenin konusu, dönemi, bulunan matrah farkı, tarh edilmesi öngörülen vergi tutarları,

c) Üzerinde uzlaşılan vergi miktarı,

ç) Uzlaşılan ceza miktarı,

d) İncelemeyi yapanın adı soyadı ve unvanı,

gibi hususların yanı sıra uzlaşma ile ilgili açıklamalar yer alır.

(3) Mükellefin, uzlaşma komisyonunun davetine icabet etmemesi, uzlaşmaya geldiği halde uzlaşma tutanağını imzalamaması veya bu tutanağı ihtirazi kayıtlı imzalamak istemesi hallerinde uzlaşma temin edilememiş sayılır. Uzlaşma temin edilemediği takdirde, komisyonca bu konuyu belirtmek üzere düzenlenecek tutanağın birer nüshası anında hazır bulunan mükellefe veya vekili ile vergi incelemesi yapana komisyonda tebliğ olunur. Mükellefin uzlaşmaya icabet etmemesi veya tebellüğüden kaçınması halinde, bu hususu belirten tutanağın bir örneğinin muhatabına posta ile gönderilmesi yanında bir örneği de inceleme yapana tevdi edilir.

(4) Uzlaşma temin edilememiş veya uzlaşmaya varılamamış olması halinde, inceleme yapan bu hususu uzlaşma tutanağında veya düzenleyeceği inceleme raporunda belirtir ya da raporla birlikte göndereceği bir yazı ile vergi dairesine bildirir. Bu bildirim, vergi dairesine gönderilecek rapora uzlaşma tutanağının bir örneğinin eklenmesi suretiyle de yapılabilir.

(5) Bu maddede yazılı işlemler, nezdinde inceleme yapılan mükellefin resmi vekili tarafından da yapılabilir.

(6) Uzlaşma görüşmeleri sırasında kısmi uzlaşma talebinde bulunulması halinde, tutanağın açıklama

bölümünde inceleme raporunda eleştirilen matrah farklarından hangilerinde uzlaşma talep edildiği ve bunlara ilişkin olarak uzlaşılan vergi ve ceza miktarı belirtilir.

(7) Kısmi uzlaşma yapılması durumunda, uzlaşma talep edilmeyen veya uzlaşılamayan matrah farkları için gerekli tarhiyat yapılmak üzere inceleme raporu vergi dairesine gönderilir.

(8) Uzlaşma talep edildiği halde görüşmeler sonucunda uzlaşılamayan matrah farklarına ilişkin uzlaşma komisyonunun teklif ettiği miktarlar tutanaklarda yer alır.

(9) Bu şekilde düzenlenen uzlaşma tutanağı ile vergi inceleme raporunun vergi dairesine intikali üzerine, vergi dairesince yapılacak tarhiyatın dava açma süresinin son gününün mesai saati bitimine kadar komisyonun teklif ettiği miktarı kabul ettiğini belirten bir dilekçe ile vergi dairesine başvuran mükellefle, başvuru tarihi itibarıyla uzlaşma vaki olmuş sayılır ve buna göre işlem tesis edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Uzlaşmanın kesinliği ve dava konusu edilemeyeceği

MADDE 17– (1) Uzlaşma komisyonlarının, uzlaşma neticesinde düzenleyecekleri uzlaşma tutanakları kesin olup, gereği vergi dairelerince derhal yerine getirilir.

(2) Üzerinde uzlaşılan veya tutanakla tespit edilen hususlar hakkında dava açılmaz ve hiçbir mercie şikâyetle bulunulamaz.

(3) Mükellefler bu Yönetmelik uyarınca, üzerinde uzlaşılan ceza hakkında Kanunun 376 ncı maddesi hükümlerinin kendilerine uygulanmasını talep edemezler.

Tarhiyattan sonra uzlaşma yapılamayacak haller

MADDE 18– (1) Tarhiyat öncesi uzlaşmanın herhangi bir nedenle temin edilememesi veya uzlaşmaya varılamaması hallerinde, mükellefler verginin tarhi ve cezanın kesilmesinden sonra tarhiyat sonrası uzlaşma talep edemezler.

Ödeme zamanı

MADDE 19– (1) Uzlaşma konusu yapılan vergi ve cezada uzlaşma vaki olduğu takdirde uzlaşma tutanağı düzenlenir ve derhal ilgili vergi dairesine intikal ettirilir. Bu tutanak tahakkuk fişi yerine geçer. Uzlaşma tutanağı vergi ve cezaların ödeme zamanlarından önce ilgiliye tebliğ edilmişse kanuni ödeme zamanlarında; ödeme zamanları kısmen veya tamamen geçtikten sonra ilgiliye tebliğ edilmiş ise ödeme süreleri geçmiş olanlar uzlaşma tutanağının tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir.

Sekreteryâ hizmetleri

MADDE 20– (1) Vergi Müfettişlerinin dâhil oldukları Grup Başkanlıklarının bulunduğu yerlerde yaptıkları vergi incelemeleri için oluşturulan komisyonların sekreteryâ hizmetleri Grup Başkanlıklarınca, geçici çalışma yerlerinde yaptıkları incelemeler için oluşturulan komisyonların sekreteryâ hizmetleri ise ekip başkanlıklarınca yürütülür.

(2) Ekip başkanlıklarınca oluşturulan uzlaşma dosya ve yazıları turne bitiminde ilgili Vergi Dairesi Başkanlığına veya Defterdarlığa gönderilir.

(3) Vergi Dairesi Başkanlığı kurulan yerlerde vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlar tarafından yapılan incelemeler için Vergi Dairesi Başkanlığı bünyesinde oluşturulacak komisyonların sekreteryâ hizmetleri ilgili Grup Müdürlüğünce yürütülür.

(4) Vergi Dairesi Başkanlığı kurulmayan yerlerde vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlar tarafından yapılan incelemeler için oluşturulan uzlaşma komisyonlarının sekreteryâ hizmetleri Gelir Müdürlüklerince yerine getirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yetki

MADDE 21– (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre, uzlaşma komisyonu tespit edilmemiş olan vergi incelemelerinde yetkili uzlaşma komisyonu, duruma göre Başkanlıkça veya Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 22– (1) 3/2/1999 tarihli ve 23600 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Başlanmış işler

GEÇİCİ MADDE 1– (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce uzlaşma günü belirlenmiş ve mükelleflere tebliğ edilmiş tarhiyat öncesi uzlaşma talepleri hakkında, bu Yönetmelikle yürürlükten kaldırılan Tarhiyat Öncesi Uzlaşma Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

Maliye Bakanlığından:

**RAPOR DEĞERLENDİRME KOMİSYONLARININ OLUŞTURULMASI
İLE ÇALIŞMA USUL VE ESASLARI
HAKKINDA YÖNETMELİK**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, rapor değerlendirme komisyonlarının oluşturulması ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 140 ıncı maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakan: Maliye Bakanını,
- b) Bakanlık: Maliye Bakanlığını,
- c) Başkan: Vergi Denetim Kurulu Başkanını,
- ç) Başkan Yardımcısı: Vergi Denetim Kurulu Başkan Yardımcısını,
- d) Başkanlık: Vergi Denetim Kurulu Başkanlığını,
- e) Grup Başkanlığı: Uygun görülen yerlerde Bakan onayı ile kurulan Başkanlığa bağlı Grup Başkanlıklarını,
- f) Kanun: 213 sayılı Vergi Usul Kanununu,
- g) Vergi inceleme raporu: Vergi incelemeleri sonucunda düzenlenen raporu,
- ğ) Vergi incelemesi: İnceleme yapmaya yetkili olanlar tarafından, ödenmesi gereken vergilerin doğruluğunu araştırmak, tespit etmek ve sağlamak amacıyla yapılan faaliyeti,
- h) Vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlar: Mahallin en büyük mal memurunu (Vergi Dairesi Başkanını, Vergi Dairesi Başkanlığı kurulmayan yerlerde Defterdarı), Gelir İdaresi Başkanlığının merkez ve taşra teşkilatında müdür kadrolarında görev yapanlar ile vergi dairesi müdürlerini,
- ı) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar: Kanunun 135 inci maddesinde sayılan yetkilileri,
- i) Vergi Müfettişi: Vergi Başmüfettişini, Vergi Müfettişini ve Vergi Müfettiş Yardımcısını,
- j) Vergi suçu raporu: Kanunun 359 uncu maddesi kapsamındaki suçlar için düzenlenen raporu, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Rapor Değerlendirme Komisyonlarının Oluşturulması

Vergi Müfettişlerince düzenlenecek raporlar için rapor değerlendirme komisyonlarının oluşturulması

MADDE 4 – (1) Vergi Müfettişlerinin dâhil oldukları Grup Başkanlıklarında oluşturulacak rapor değerlendirme komisyonları, Başkanlıkça ilgili Grup Başkanlığına dâhil olan meslekte on yılını tamamlamış Vergi Müfettişleri arasından görevlendirilecek en az üç asil ve yeterli sayıda yedek üyeden oluşur.

(2) İhtiyaca göre oluşturulacak rapor değerlendirme komisyonu sayısı ile komisyonlarda görevlendirilecek Vergi Müfettişi sayısı, Başkanlık tarafından belirlenir.

(3) İlgili Grup Başkanlığında meslekte on yılı tamamlamış yeterli sayıda Vergi Müfettişinin bulunmaması halinde; bu Grup Başkanlıklarında oluşturulacak rapor değerlendirme komisyonlarında görev yapmak üzere Başkanlıkça diğer Grup Başkanlıklarından yeterli sayıda Vergi Müfettişi görevlendirilebileceği gibi, Başkanlık söz konusu raporların diğer Grup Başkanlıklarında oluşturulan rapor değerlendirme komisyonları tarafından değerlendirilmesine de karar verebilir.

(4) Vergi Müfettişlerinin geçici çalışma yerlerinde, Başkanlığın onayı ile geçici rapor değerlendirme komisyonları oluşturulabilir.

(5) Vergi inceleme raporunu düzenleyen Vergi Müfettişleri, kendi düzenlemiş oldukları raporların değerlendirildiği komisyon toplantılarına üye olarak katılamazlar.

Vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlarca düzenlenecek raporlar için rapor değerlendirme komisyonlarının oluşturulması

MADDE 5 – (1) Vergi Dairesi Başkanlığı kurulan yerlerde;

a) Vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlarca düzenlenen raporlar için rapor değerlendirme komisyonu; Vergi Dairesi Başkanı ve/veya Vergi Dairesi Başkanı tarafından belirlenecek grup müdürünün başkanlığında, müdürler ve/veya vergi dairesi müdürleri arasından Vergi Dairesi Başkanı tarafından seçilecek en az iki asil ve yeterli sayıda yedek üyeden oluşur.

b) Oluşturulacak rapor değerlendirme komisyonu sayısını belirlemeye Vergi Dairesi Başkanı yetkilidir.

c) Vergi Dairesi Başkanlığı bünyesinde oluşturulan komisyonların sekretarya hizmetleri Vergi Dairesi Başkanı tarafından belirlenecek Grup Müdürlüğünce yürütülür.

(2) Vergi Dairesi Başkanlığı kurulmayan yerlerde;

a) Vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlarca düzenlenen raporlar için rapor değerlendirme komisyonu; Defterdarın başkanlığında, Defterdarın belirleyeceği vergi dairesi müdürlerinden seçilen en az iki asil ve yeterli sayıda yedek üyeden oluşur.

b) Yeterli sayıda üyenin bulunmaması veya gerekli görülen hallerde Gelir İdaresi Başkanlığı, Defterdarlıklarda görevli vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlarca düzenlenen vergi inceleme raporlarını belirleyeceği Vergi Dairesi Başkanlıklarındaki rapor değerlendirme komisyonlarında değerlendirmeye yetkilidir.

c) Defterdarlıklarda oluşturulan komisyonların sekretarya hizmetleri Gelir Müdürlüklerince yürütülür.

(3) Vergi inceleme raporunu düzenleyen vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlar, kendi düzenlemiş oldukları raporların değerlendirildiği komisyon toplantılarına üye olarak katılamazlar.

(4) Komisyon başkan ve üyelerinin herhangi bir nedenle görevlerinin başında bulunamamaları ve yerlerinin yedek üyelerle tamamlanamaması halinde, bunlara usulüne uygun olarak vekâlet edenler komisyonda görev yaparlar.

Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu

MADDE 6 – (1) Vergi Müfettişlerince düzenlenen raporlara ilişkin olarak Vergi Müfettişleri ile rapor değerlendirme komisyonları arasında uyumsuzlığa konu raporların üst değerlendirme mercii, Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonudur.

(2) Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu, Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı bünyesinde Başkan tarafından belirlenen, bir Başkan Yardımcısının başkanlığında dört grup başkanından oluşan toplam beş üyeden oluşur. Başkanlık, ihtiyaçlar ölçüsünde birden fazla komisyon kurabilir.

(3) Vergi Müfettişleri ile ilgili rapor değerlendirme komisyonları arasında uyumsuzlığa konu raporların, bir üst değerlendirme mercii olarak Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonunda görüşüldüğü toplantılara, raporu düzenleyen Vergi Müfettişi ile arasında uyumsuzluk bulunan rapor değerlendirme komisyonu üyeleri, üye olarak katılamazlar.

Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonu

MADDE 7 – (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlarca düzenlenen raporlara ilişkin olarak incelemeyi yapan ile ilgili rapor değerlendirme komisyonları arasında uyumsuzlığa konu raporların üst değerlendirme mercii, Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonudur.

(2) Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonu; Vergi Dairesi Başkanının başkanlığında, grup müdürleri, müdürler ve/veya vergi dairesi müdürleri arasından Vergi Dairesi Başkanı tarafından seçilecek en az iki asil ve yeterli sayıda yedek üyeden oluşur.

(3) Vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlar ile rapor değerlendirme komisyonları arasında uyumsuzlığa konu raporların, Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonunda görüşüldüğü toplantılara, incelemeyi yapan ile arasında uyumsuzluk bulunan rapor değerlendirme komisyonu üyeleri, üye olarak katılamazlar.

(4) Vergi Dairesi Başkanlığı kurulmayan yerlerde düzenlenen raporlara ilişkin üst değerlendirme mercii, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından belirlenen Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonudur.

(5) Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonunun sekretarya hizmetleri Vergi Dairesi Başkanı tarafından belirlenecek grup müdürlüğünce yürütülür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Rapor Değerlendirme, Merkezi Rapor Değerlendirme ve Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonlarının Görevleri

Rapor değerlendirme komisyonlarının görevleri

MADDE 8 – (1) Rapor değerlendirme komisyonları, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlar tarafından düzenlenen vergi inceleme raporlarını, vergi kanunları ile bunlara ilişkin kararname, tüzük, yönetmelik, genel tebliğ, sirküler ve özelgelere uygunluğu ile maddi hata ve usul hatası içerip içermediği yönünden değerlendirir.

(2) Rapor değerlendirme komisyonları, Kanunun 359 uncu maddesinde yazılı suçların işlendiğini tespit eden vergi suçu raporlarına ilişkin olarak mütalaa verir.

Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonunun görevleri

MADDE 9 – (1) Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu, Vergi Müfettişleri ile rapor değerlendirme komisyonları arasında uyumsuzlığa konu vergi inceleme raporlarını bir üst değerlendirme mercii olarak, vergi

kanunları ile bunlara ilişkin kararname, tüzük, yönetmelik, genel tebliğ, sirküler ve özelgelere uygunluğu ile maddi hata ve usul hatası içerip içermediği yönünden değerlendirir.

(2) Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu, Vergi Müfettişleri tarafından düzenlenen ve 18 inci maddede belirlenen tutarın üzerinde tarhiyat önerisi içeren vergi inceleme raporlarını, vergi kanunları ile bunlara ilişkin kararname, tüzük, yönetmelik, genel tebliğ, sirküler ve özelgelere uygunluğu ile maddi hata ve usul hatası içerip içermediği yönünden değerlendirir.

(3) Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu, 18 inci maddede belirlenen tutarın üzerinde tarhiyat önerisi içeren veya Vergi Müfettişi ile ilgili rapor değerlendirme komisyonu arasında uyuşmazlığa konu olan vergi inceleme raporlarına dayanan ve Kanunun 359 uncu maddesinde yazılı suçların işlendiğine ilişkin görüşleri içeren vergi suçu raporları için mütalaa verir.

Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonunun görevleri

MADDE 10 – (1) Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonu, vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlar ile rapor değerlendirme komisyonları arasında uyuşmazlığa konu vergi inceleme raporlarını üst değerlendirme mercii olarak, vergi kanunları ile bunlara ilişkin kararname, tüzük, yönetmelik, genel tebliğ, sirküler ve özelgelere uygunluğu ile maddi hata ve usul hatası içerip içermediği yönünden değerlendirir.

(2) Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonu, vergi incelemesi yapmaya yetkili kılınan diğer memurlar ile ilgili rapor değerlendirme komisyonu arasında uyuşmazlığa konu olan vergi inceleme raporlarına dayanan ve Kanunun 359 uncu maddesinde yazılı suçların işlendiğine ilişkin görüşleri içeren vergi suçu raporları için mütalaa verir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Rapor Değerlendirme Komisyonlarının Çalışma Usul ve Esasları

Toplantı ve karar yeter sayısı

MADDE 11 – (1) Komisyonlar, üye tam sayısı ile toplanır ve oy çokluğuyla karar alır.

(2) Alınan kararlar rapor değerlendirme tutanağına bağlanır ve tüm üyeler tarafından imzalanır.

Değerlendirme süresi

MADDE 12 – (1) Komisyonlar, vergi inceleme raporlarını, raporların komisyonlara iletiliği tarihten itibaren en geç altmış gün içerisinde değerlendirir.

(2) Komisyonlar, değerlendirmede zamanaşımı süresini de dikkate alır.

(3) Komisyon kararları ilgili inceleme elemanına en geç beş iş günü içerisinde gönderilir.

(4) 17 nci maddede düzenlenen süreler saklıdır.

Vergi suçu raporları için verilecek mütalaalar

MADDE 13 – (1) Komisyonlar, vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenecek vergi suçu raporları için, raporların komisyonlara iletiliği tarihten itibaren en geç altmış gün içerisinde mütalaa verir.

(2) Verilecek mütalaalarda suçun unsurlarıyla, fiil ile fail arasındaki ilişki değerlendirilir.

(3) Yapılan incelemelerde, vergi inceleme raporlarının yanı sıra vergi suçu raporu da düzenlenmesinin söz konusu olduğu hallerde, vergi suçu raporları, ilgili komisyona vergi inceleme raporlarının değerlendirilmesinden sonra intikal ettirilir. Zamanaşımı veya ivedilik gibi durumlarda vergi suçu raporlarının ilgili oldukları raporlardan önce veya birlikte intikali de mümkündür.

Mükellef ve inceleme elemanının dinlenmesi

MADDE 14 – (1) Komisyonlar, gerekli gördüğü durumlarda ya da talepleri üzerine mükellefi veya inceleme elemanını dinleyebilir.

(2) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ilgisine göre Başkanlıkça veya Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Değerlendirme Sonuçları

Olumlu değerlendirme

MADDE 15 – (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenen vergi inceleme raporları, ilgili birim aracılığı ile rapor değerlendirme komisyonlarına gönderilir. Vergi inceleme raporları, rapor değerlendirme komisyonları tarafından mevzuata uygun bulunması halinde, karar tutanağı ile birlikte ilgili birime iletilir. Söz konusu birim, raporları ilgili vergi dairesine gönderir.

(2) Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu tarafından, 18 inci madde kapsamında değerlendirilen vergi inceleme raporları, ilgili mevzuata uygun bulunması halinde, karar tutanağı ile birlikte ilgili Grup Başkanlığına iletilir. Söz konusu Grup Başkanlığı anılan raporları ilgili vergi dairesine gönderir.

Olumsuz değerlendirme

MADDE 16 – (1) Vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenen vergi inceleme raporları, rapor değerlendirme komisyonları tarafından yapılan değerlendirmede ilgili mevzuata uygun bulunmaması halinde,

gerekçeli karar tutanağı ile birlikte ilgili birim aracılığıyla inceleme elemanına gönderilir.

(2) İnceleme elemanı, değerlendirme sonucuna katılırsa, vergi inceleme raporunu yapılan değerlendirmeler çerçevesinde tekrar düzenleyerek ilgili birim aracılığıyla komisyona gönderir. Rapor değerlendirme komisyonunun yapılan değişikliği yeterli görmesi halinde, 15 inci maddenin birinci fıkrasına göre işlem yapılır.

(3) İnceleme elemanı, değerlendirme sonucuna katılmazsa, katılmama nedenlerini gerekçeleriyle birlikte rapor değerlendirme komisyonuna yazılı olarak bildirir. Rapor değerlendirme komisyonu inceleme elemanının gerekçelerini kabul ederse, 15 inci maddenin birinci fıkrasına göre işlem yapılır. Rapor değerlendirme komisyonu inceleme elemanının gerekçelerini kabul etmezse, ilgili birim aracılığıyla uyuşmazlığa konu raporları, ilgisine göre Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonuna veya Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonuna gönderir.

(4) Uyuşmazlığa konu vergi inceleme raporu, Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu veya Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonu tarafından değerlendirilir ve değerlendirme sonucunda verilen komisyon kararı ilgili birim aracılığı ile inceleme elemanına gönderilir. İnceleme elemanları, uyuşmazlığa konu vergi inceleme raporlarına ilişkin olarak, ilgisine göre, Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu veya Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonlarınca yapılan değerlendirmeye uygun olarak düzenleyecekleri vergi inceleme raporlarını bağlı oldukları birime gönderirler. İlgili birim, söz konusu raporları, ilgisine göre, Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu veya Vergi Dairesi Başkanlığı Üst Rapor Değerlendirme Komisyonuna, komisyon kararlarına uygunluğu yönünden değerlendirilmek üzere yeniden gönderir. Düzeltilen raporlar, komisyon tarafından uygun bulunması halinde, karar tutanağı ile birlikte ilgili birime, işleme konulmak üzere iletilir.

(5) 18 inci maddede belirtilen vergi inceleme raporları, Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu tarafından ilgili mevzuata uygun bulunmaması halinde, Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu tarafından karar tutanağı ile birlikte, ilgili birim aracılığı ile inceleme elemanına iletilir. İnceleme elemanı, değerlendirme sonucuna katılırsa, vergi inceleme raporunu yapılan değerlendirmeler çerçevesinde tekrar düzenleyerek ilgili birim aracılığıyla Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonuna gönderir. Komisyonun yapılan değişikliği yeterli görmesi halinde, 15 inci maddenin ikinci fıkrasına göre işlem yapılır. İnceleme elemanı, değerlendirme sonucuna katılmazsa, katılmama nedenlerini gerekçeleriyle birlikte, ilgili birim aracılığıyla Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonuna yazılı olarak bildirir. Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu inceleme elemanının gerekçelerini kabul ederse 15 inci maddenin ikinci fıkrasına göre işlem yapılır. Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu inceleme elemanının gerekçelerini kabul etmezse, bu husustaki kararını, karar tutanağı ile birlikte, ilgili birim aracılığıyla yeniden inceleme elemanına iletir. İnceleme elemanı, Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu tarafından yapılan değerlendirmeler çerçevesinde raporunu tekrar düzenler ve 15 inci maddenin ikinci fıkrasına göre işlem tesis edilmesi amacıyla ilgili birim aracılığıyla Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonuna gönderir.

Yanlış izahat

MADDE 17 – (1) Rapor değerlendirme komisyonları, yaptıkları değerlendirme sırasında verilmiş bir özgelgenin Kanunun 369 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında olduğu kanaatine varırlarsa, söz konusu özgelgeyi, Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonundan üç üye ile Kanunun 413 üncü maddesine göre oluşturulan komisyondan iki üyenin katılımıyla oluşturulacak beş kişilik Komisyona gönderirler.

(2) Birinci fıkrada belirtilen beş kişilik Komisyonun üyeleri Bakan tarafından belirlenir.

(3) Bu Komisyon, konunun kendisine geliş tarihinden itibaren otuz gün içerisinde karar verir.

(4) Bu Komisyon, üyelerin tamamının hazır bulunması ile toplanır ve oy çokluğuyla karar alır.

(5) Alınan kararlar tutanağa bağlanır ve tüm üyeler tarafından imzalanır.

(6) Bu Komisyonca verilen kararlar, ilgili rapor değerlendirme komisyonu ile vergi incelemesi yapmaya yetkili olanı bağlar.

(7) Bu Komisyon tarafından, bir özgelgenin Kanunun 369 uncu maddesinin birinci fıkrası kapsamında olduğu sonucuna varılırsa, söz konusu özgelge, Komisyon kararı dikkate alınarak değiştirilir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonu tarafından doğrudan değerlendirilecek raporlar

MADDE 18 – (1) Vergi Müfettişleri tarafından yapılan vergi incelemeleri neticesinde, bir vergi türü ve vergilendirme dönemi için düzenlenen vergi inceleme raporunda tarhi öngörülen vergi tutarının, 10 milyon TL'yi aşması halinde, söz konusu rapor, doğrudan Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonunca değerlendirilir. Bu tutar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak Kanun uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Bu hesaplamada yüz bin TL'ye kadar olan küsuratlar dikkate alınmaz.

(2) Vergilendirme dönemi bir yıldan daha kısa olan vergi türlerine ilişkin düzenlenen vergi inceleme raporlarında, birinci fıkrada belirtilen sınır tespit edilirken o vergi türü için tarhi öngörülen vergi tutarlarının yıllık toplamı dikkate alınır.

(3) Yapılan vergi incelemesi neticesinde düzenlenen bir vergi inceleme raporunun, doğrudan Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonunca değerlendirilmesinin gerekmesi halinde, aynı inceleme görevi nedeniyle ilgili mükellef

nezdinde düzenlenen diğ er vergi inceleme raporlarının da Merkezi Rapor Değerlendirme Komisyonunca değerlendirilmesi esastır.

Uygulanmayacak hükümler

MADDE 19 – (1) Maliye Bakanlığınca yapılmış olan diğ er düzenlemelerin bu Yönetmelik hükümlerine aykırı nitelik taşıyan hükümleri uygulanmaz.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 20– (1) 31/12/2010 tarihli ve 27802 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Rapor Değerlendirme Komisyonlarının Teşekkülü ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.